

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsako leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GOJINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841.652.

TELEFON štov. 1157.

Izhaja vsaki dan
sodi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 avč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.

Cene oglašev se računajo po vrstah (široke 13 mm. visoke 2 1/4 mm); za trgovinske in obrtne oglašje po 20 stot.; za oglasnice, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov po 50 stot. Mali oglašji po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglašje sprejema inšerati oddelček uprave „Edinost“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Smer slovenski politiki na Kranjskem!

(Dopis iz Ljubljane.)

Zakaj je padel deželni predsednik baron Hein? — Čitati je bilo po slovenskih listih, da so ga vrgli klekcalci.

Slišalo se je, da je moral zapustiti to mesto; ker se je vjel v zanjke, ki jih je bil nastavljen cerkvenemu poglavarju na Kranjskem.

Najverjetneje pa je, da je Heina vrgel složni nastop obeh slovenskih strank v deželnem zboru kranjskem, ko sta sklenili, da bodi slovenščina uradni jezik deželnega odbora in vseh njemu podrejenih uradov, in da ima vsprejemati od deželne vlade le slovenske dopise itd. — To se je ker je Hein iskaval nezmožnega, da bi zabranil skupen nastop obojih slovenskih strank v deželnem zboru kranjskem proti rabi nemščine, ker je zamudil prvi trenutek, da bi nahnjal eno slovensko stranko na drugo, ali vrgel med nje pravčasno „eridino jabolko“, da bi oni složni nastop proti nemščini bil nemogoč: — to je povzročilo da je baron Hein moral zapustiti mesto dež. predsednika na Kranjskem proti koncu 1905. l.

Nato je nastopil večmesečni odmor v domači politiki.

Dne 2. aprila t. l. pa je iznenadila vlada kranjske deželne poslance z načrtom volilne preosnove za Kranjsko. Vse je — ali pa se dela iznenadeno.

Po vladni predlogi imej v bodoče kranjski dež. zbor 47 zbornikov: virilista kneza in škofa ter 46 izvoljenih poslancev, in sicer: 10 iz veleposestva, 10 za mesta itd., 16 za meške občine, 10 iz običnega volilskega razreda.

Kaj store gg. slov. dež. poslanci vspricho te predloge? Ali pojdejo na limanice onim, ki jim to reformo ponujajo — menda kakor nekako dražilo, da jih spet spravijo v strasten medsebojen boj, v katerem si morajo oboji v slepi strasti popolnoma skrhati vse svoje erojze, da isto potem ne bo nikomur nevarno, najmanj pa vladni in Nemcem, tako, da bodo ti lahko spet vse ukrepali tako, kakor bo boljše za vsenemško njihovo politiko in v pogubo in v popolno obnemoglost slovenskega naroda? — Tega se bojimo!

Ali pa spoznajo oboji slovenski poslanci veljavni zgodovinski trenutek — ako se ni, pa je na njih, da ga napravijo za takšnega! ter da na podlagi te predloge in danih razmer začno skupno složno delo, da razbijejo kurijo veleposestva v sedanji obliki, ki je bila nastarjena pred skoro 40 leti, ko se je štela

250 do 300 členov, — ki pa je sedaj, pri svojih 85 do 90 členih z 10 poslanci ustaven in političen nezmišelj, ustaven greh, anahronizem, k večjemu zanimiva starina za politični muzej!?

Da, se bodo morali pri tem precej zatajiti eni in drugi, to priznavam. Vendar ni še vseh dni konec; — sedanji položaj pa to kategorično zahteva! — **Narod je nad stranko** — in bila to katera si bodi!

Na delo, poslanci slovenski, pripravite slovenskemu narodu pisanko!

Nam niso znani zakulisni dogodki, ki so se odigrali pred odhodom bivšega deželnega predsednika na Kranjskem. Je-li baron Hein v resnici iz vzroka, ki ga navaja gori naš dopisnik, moral zapustiti Kranjsko — to se torej odteza našemu presojanju. To pa je gotovo: kar pravi naš dopisnik o veleposestvu na Kranjskem, je sama, gola in za naš narod žalostna resnica. Privilegirana pozicija, ki jo uživa ta pest nemških in nemškutarskih mogotcev v deželi Kranjski, se nam zdi kakor preperel in temen spomenik iz davnih, mračnejših, grozo vzbujajočih časov, ko so bili nemški grofje in vitezi se svojimi grajsčinami v strah in grozo usuznjenu jim slovenskemu kmetu. Mesto da bi z volilno reformo izruli vsaki privilegij, do katerega ta peščica ljudi, popolnoma odtujenih deželi in rodu, ki biva v njej, nima prav nobene pravice, pa nam prihaja vlada z „reformo“, s katero naj se za bodoče čase ohrani tem ljudem predprave, ki jih mora vsaki pošteno misleči in moderni človek občutiti kakor udarec v lice duhu in zahtevam sedanje dobe.

Če tudi ne bi hoteli podpisati trditve „Slovenskega Naroda“, da je to atentat, dogovorjen „med vlado, med Nemci in med klekcalci“: in tudi če ni resnična trditev tega lista, da mesta in trgi plačujejo tri četrtnine deželnih doklad in da radi tega volilna reforma, predložena deželnemu zboru kranjskemu, pomenja atentat na meščanstvo — tudi če bi hoteli torej to ali ono trditev staviti na račun razburjenja in ogorčenja, več nego naravnega v tem momentu, vsakako pa moramo podpisati, kar piše „Slovenski Narod“ na račun vlade, oziroma nje prizadevanja, da bi ohranila kranjskemu veleposestvu takov nečuten privilegij. Rečeni list piše:

„Kakih osemdeset mož, ki niso družega nego posestniki večjih kmetij, naj ima pravico, pošiljati v dež. zbor deset poslancev, ravno toliko, kolikor na tisoče volilcev nove kurije in več nego meščanstvo, ki plačuje, kakor rečeno, skoro dve tretjini vseh doklad.“

Vlada hoče s tem v naši slovenski deželi s pomočjo nečutnega privilegija ohraniti na umeten način brezpomembni nemški manj-

šini mogočno pozicijo. Odločilni so bili tu le nemški nacionalni oziri, ne stvarni. Ko bi se bila vlada držala načela o zastopstvu interesov, načela, ki je je proglasila za svoje vodilo, bi morala predlagati, da se kurija veleposestnikov tako uredi, da imajo v njej pravico voliti vsi posestniki, ki plačujejo 200 K direktnega davka. Zastopstvo interesov zahteva, da se združijo v enotne volilne skupine vsi tisti, ki imajo enake interese, da torej skupno volijo lastniki vseh velikih posestev. Kakšen pa je razloček med interesi v deželno desko vpisanega veleposestnika in navadnega veleposestnika? Prav nobenega razločka ni in če ga vlada dela, ima pri tem pred očmi poseben, nečist in nepošten namen, namen namreč, ohraniti revnim ostankom fevdalizma moč in vpliv na škodo pravici; to pa zgolj iz tradicionalnega sovraštva do Slovencev. Vladi ni za interese veleposestva, marveč za interese nemštva, ki naj se umetno zavarujejo, ker se naravnim putem ne dajo zavarovati.“

Tako je! Veleposestniška delegacija v deželnem zboru kranjskem ni zastopnica stanovskih interesov, ampak zastopnica nemških in nemškutarskih veleposestnikov in — nemške propagande proti jugu!! Naše stališče je znano. Kakor borilec za princip splošnosti in enakosti volilne pravice ne moremo biti in nismo pripadniki principa zastopstva interesov. Ali, dokler hoče vlada ohraniti ta princip, pa naj ga vsaj izvaja pošteno in povsodi enako. To mora vendar ogorčati, ako ima vlada na različnih krajih in ob različnih prilikah različne mere za — svoje principe. Ali ni to kričeča nedoslednost, ali ni tu upravičeno nebriganje za sodbu javnosti, ako nam ravno baron Gautsch in ravno v sedanjem hipu prihaja s tako volilno reformo, kakoršnjo je predložil deželnemu zboru kranjskemu? Z eno roko predlaga državnemu zboru volilno reformo z moderno in pravično tendenco po odpravi volilnih privilegijev, z drugo roko pa predlaga deželnemu zboru kranjskemu reformo, ki hoče petrificirati najbolj kričeč in vnebovpijoč privilegij ljudi, ki nimajo pod božjim solncem nobene druge zasluge, nego da so propagatorji pangermanske ideje in da iz sreca svojega sovražijo tisto naše ljudstvo, ki bi je v svoji oligarhijski požrešnosti hoteli imeti pod nogami in mu pripravljati politično in narodno smrt. Kako daleč da sega že domisljavnost in samopašnost te nemške gospode, to nam je pokazal neverjetnim cinizmom vodja nemških veleposestnikov, ko je minolega torka v ustavnem odseku deželnega zbora kranjskega izjavil, da njegova stranka sprejme vladno predlogo pod pogojem, da se § 38. deželnega volilnega reda izpremeni kolikor se tiče veleposestniške kurije in skupnega števila deželnih poslancev, da zbornica ne bo mogla sklepati drugače, nego v

navzočnosti 38 členov deželnega zbora s tričetrtninsko večino. Po domače povedano je to, kar je zahteval baron Schwegel: na tej krivici, ki se imenuje volilni privilegij kranjskega veleposestva, ne smeti nič spremeniti brez privoljenja teh veleposestnikov! Ker pa tega ne treba še le praviti, da ti veleposestniki ne bodo nikdar tako neumni, da bi privolili v svoje lastno, da-si v polni meri zaslužen politično obglavljenje, ne zahteva g. baron Schwegel nič več in nič manje, nego da se rečena krivica zagotovi za vse večne čase! In če pomislimo, da kranjsko nemštvo z nemškutarstvom vred tvori komaj 5% vsega prebivalstva, in če pomislimo dalje, da se takov nečuten privilegij zahteva za vrsto ljudi, ki ne zaslužujejo tega ne po svojem številu, ne po črni minulosti svojih prednikov in najmanj po svojih zaslugah v sedanosti, potem se je pač težko vzdržati oistre sodbje, da je omejena zahteva kranjskih nemških in nemškutarskih veleposestnikov naravnost brezobrazna, impertinentna.

Vprašanje, ki nas žge sedaj v duši in na jeziku, je: kako urediti obe slovenski stranki na Kranjskem svoje postopanje proti tej nemško-veleposestniški prepotenci? Kako nastopiti proti vladi, ki drži svojo roko zaščitnico nad to nemško pohlepno in ki je se svojo volilno reformo obesila nad glavo kranjskega Slovenstva oster, ubijalen Damokljev meč — nemško-veleposestniške moči narodu in deželi na škodo?!!

Mi se pridružujemo vprašanju našega dopisnika: spoznavata-li obe slovenski stranki na Kranjskem resnično tendenco tega vladnega načrta, in če jo spoznavata, pokazeta-li tisto abnegacijo, ki jo v usodnih trenutkih nalaga narodna dolžnost?!!

Ne z liberalnega, ne s klerikalnega, ampak z narodnega stališča kličemo tu v svet: volilni reformi, ki v slovenski Kranjski določa nemški ideji take privilegije, ne more pritrčiti nikdo, ne da bi s tem nehal biti pošten sin svojega slovenskega naroda!! Najprej odženimo sovražnika, potem se le si bomo urejali svoj dom in se o tem, če ne bo drugače, tudi — topli! Govorili smo!

(Poročila o nadaljnjih dogodkih v deželnem zboru kranjskem dobe čitatelji med brzojavkami).

Odnošaji med cesarjem Fran Josipom in prestolonaslednikom Fr. Ferdinandom

„Plzenskim“ listom“ poroča neki baje ugledni člen konservativnega veleposestva nastopno: Že nekoliko časa sem vlada med cesarjem in nadvojvodo prestolonaslednikom neki antagonizem, ki se je v zadnjem času silno poostiril. Vlada je že večkrat ostro grajal vedenje nadvojvode: izlasti je grajal

— Hočemo! čuti je bilo na strani kanonikov nekoliko glasov.

— Hočete, torej! Veseli me, da je ipak med vami duš, ki žele miru. A vi meščani grški, se je obrnil sedaj proti Gričanom — ali ste pripravljeni vsprejeti roko v spravo, ki se vam ponuja?

Živan Benković je stopil sedaj naprej, se poklonil ponižno in spregovoril možatim glasom:

— Tvoje vzvišeno gospodstvo menda ve, da nismo bili mi Gričani, ki smo izzvali nemire in spopade v ta poslednji čas. Napadali so nas z ene strani nepravilno in nasilno. Dosti smo pretrpeli ta zadnja leta, ali, radi tega ne mislimo na maščevanje. Tudi mi želimo mir, ker nam miru treba vsem. Drage volje se pomirimo z brati svojimi na kapitelski strani in njihovo gospodo, ali sklep miru naj bo pravičen, da bo stalen. Jedno pak zahtevamo, da se izpolni poprej, nego se pričnemo dogovarjati.

— Govori sodnik, je rekel kraljevi upravitelj.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. — ž.

Gričani in kanoniki so se globoko poslonili velikemu dostojanstveniku kraljevstva in ta je ljubeznjivo vračal dostojanstveni pozdrav, poklanjajoči se na jedno in drugo stran. Dospevši do prestola kraljevega se je ustavil in položil visoki kalpak na podnožje njegovo. Spremljevalci njegovi so se razvrstili okolo njega. Sedaj se je Nikola Katičar zopet poklonil in spregovoril krepkim glasom:

Častni in modri členi kapitlja in vi vesti zastopniki kraljevskega mesta Griča! Njegovo kraljevsko Velikanstvo, naš milostljivi vladar in kralj, doznavi iz mnogih tožb in pritožb, došlih pred kraljevsko njegovo ohijo, da med kapitljem te stolne cerkve

in svobodno občino mesta Griča traja od davnih časov globoko ukorinjeno sovraštvo in ogorčena mrznja, iz katere se porajajo neprestani krvavi spopadi, nasilja in nezakonitosti vsake vrste, izvolilo je najmilostljiveje naložiti meni, da pridem v vašo sredo in si prizadevam resno, da pomirim vaše razdražene duhove, da vas zblížim in določim med vami dogovor pomirjenja in sloge, vsled katere boste mogli vi in vaši potomci in nasledniki mirno in nemoteno hoditi za svojim poklicem in biti popolnoma svobodni vsaki na svojem imetju. To je, kar mi nalaga kraljevo pismo, ki je boste čuli na usta vašega gospoda podbana.

Na te besede je odprl pisar železno skrinjico, potegnil iz iste kraljevo pismo in je izročil podbanu Tomi, ki je prečital pismo glasno in razločno. Vsečina pisma je bila popolnoma taka, kakor jo je navel kraljevi upravitelj.

— Čuli ste najvišjo voljo kraljevo — je nadaljeval upravitelj — moj trden sklep je ta, da se ne maknem iz vaše sredine poprej, dokler ne bo izpolnjeno to, kar se mi nalaga s tem pismom. Nadejam se, da so neprestane

borbe in trenja postala že zoperna tudi vam samim in da eni in drugi radostno pozdravite kraljevo nakano, da se enkrat pomirite in živite v lepi slogi.

Te iskrene in tople besede upraviteljeve vendar niso dosegle cilja. Toliko ena kolikor druga kraljeva je gledala pred-se nemo in ledeno, kakor da ne verujejo v možnost, da bi bil kdo na svetu v stanu pomiriti sosedje, živče že stoletja v krvavem maščevanju.

— Vidim — je začel upravitelj zopet — da moje besede padajo na trda srca — vidim, da je vaše srce prepolno jeze in mrznje, da blažjemu čutstvu za sedaj ni prostora v njem — ali jaz se vendar nadejam od Boga, da omehča vaša srca in odpre vaše, od strasti zaslepljene oči, da uvidite bistro, da je to le na vašo korist, kar želi njegovo velikanstvo naš kralj in radi česar sem semkaj prišel. — Vi, častna gospoda, se je obrnil do kanonikov, ki propovedujete ljubezen do bližnjega, ki napovedujete mir in slogo ljudem s svetega mesta, od vas pričakujem, da boste prednjačili z dobrim izgledom in ponudili roko svojim nasprotnikom v delo pomirjenja. Ali hočete, gospoda?!

njegove razmere z grofom Sternbergom. Najnovejši dogodki v parlamentu niso ostali brez upliva na odnose med nadvojvodo in grofom Sternbergom. Znano je tudi, da nadvojvoda ni preveč naklonjen baronu Gautschu, dočim ta poslednji zavrača popolno zaupanje cesarjevo. Izlasti, kar se tiče volilne reforme, da postopa baron Gautsch povsem sporazumno z vladarjem.

Bukovinski Malorusi pred cesarjem.

Teh dni je cesar vsprejel deputacijo maloruskega narodnega odbora iz Črnovic, ki ga je prosila, naj stori konec neznosnim odnosom v bukovinski pravoslavni metropoliji ter odredi, da se ustanovi posebna maloruska nadškofija v Bukovini. Deputacija je izročila cesarju tudi obširno spomenico. — V Bukovini je Malorusov za tretjino več nego Rumunov, vendar imajo ti poslednji v rokah najvišje cerkvene službe ter uporabljajo ta svoj ugodni položaj, da hočejo romunizirati maloruske župnije, kjer nastavljajo romunske svečenike, nevede maloruskega jezika, ki celo vsestransko ovirajo Maloruse v kulturnem razvoju, izlasti pa hujskajo neuke kmete proti soli in učiteljstvu, posojilnicam, čitalnicam in sokolskim društvom. Vrh tega je v zadnjih letih maloruski svečeniški naraščaj zelo pal. Med sedanjim metropolitom dr. Vladimirom Repto in med pravoslavni Malorusi je prišlo zbog tega do odprtega boja. Takoj po nastopu sedanjega metropolite dr. Repte so Malorusi pričeli akcijo, ki je šla za tem, da bi bil na mesto generalnega vikarja, kakor nadškofovega namestnika, imenovan Malorus. Ali nadškof je na to mesto predlagal Romuna. Malorusi zahtevajo že dolgo časa, da se cerkveno ločijo od Rumunov, kakor so razdeljeni Srbi in Rumuni na Ogrskem ter da dobe svojo lastno narodno škofijo. Rumuni se seveda temu upirajo z vsemi silami, izlasti še radi tega, ker bi se v slučaju razdelitve razdelil tudi pravoslavni verski zaklad bukovinski, ki je silno bogat, in ki daja Rumunom dovolj sredstev v svrhu romunizacije Malorusov v Bukovini.

Drobne politične vesti.

Kitajski bojkot proti ameriškem blagu. Na Kitajskem nadaljuje agitacija proti Ameriki. V Hongkongu in v Kantonu so zaloge prenapolnjene z neprodanim ameriškim blagom. Samo v Kantonu je nad 200.000 vreč moke, ki jo noče nikdo kupiti.

Domače vesti.

Šolsko vprašanje pri sv. Mariji Magdaleni spodnji. Prejeli smo: Radi tega vprašanja se razburjamo in jezimo mi pri sv. Mariji Magdaleni spodnji že mnoga leta. Tudi na shodih političnega društva „Edinost“ se je že opetovano razpravljalo o tem našem vprašanju in vsikdar se je priznavalo, da je več nego opravičena naša zahteva, da pridemo enkrat tudi v tem okoliščini do jedne ljudske šole.

Pa je to tudi res pravi skandal, ako v sedanjih dobah tikom velikega, modernega in — kakor pravijo — naprednega mesta je velik okoliščina z nad 300 za šolo godnih otrok brez osnovne ljudske šole, ki morajo po pol ure, tri četrt ure in tudi nad uro daleč hoditi v šolo v Škedenj. Naj se nam ne prigovarja, da saj tudi drugod po deželi morajo otroci na take daljave v šolo. Razmerje velikih trgovskih mest ni smeti primerjati z razmerami na deželi. Tu je pohajanje otrok po ulicah in cestah spojena z velikimi nevarnostmi v mnogih pogledih, z nevarnostmi, ki groze telesni in etični blaginji otrok. Če naši predniki so spoznali in občutili nujno potrebo, da bi se pri nas zasnova ljudska šola in vkrpali so razne korake, da bi se zadostilo tej potrebi. Doslej je bilo uloženih že 5 prošenj na mestni svet in ena — zadnja — na mestno delegacijo. Prošnje na mestni svet so ostale neuslišane. Sedaj pa čujte, kako se je mestna delegacija odzvala na našo prošnjo. Sklenila je razširiti šolsko poslopje v Škedenju, kar ne pomenja nič drugega, nego da se hoče krivico, ki se nam godi, konservirati za daljno bodočnost. Sklep mestne delegacije pomenja za nas: lasciate ogni speranza...! Doslej smo vsaj gojili nado, da vendar enkrat uslišijo naš klic po — soli. Sklep mestne delegacije nam jemlje to nado. In uprav krvavo nas je zadelo, ko smo doznali, da je namestništvo potrdilo rečeni sklep mestne de-

legacije. Ali da se nas krivo ne umeje! Mi privoščamo našim bratom v Škedenju tudi najlepšo šolsko palačo; in le proti temu se oglasamo, da bi si hotela gospoda na občini in na vladi domisljati, da so s tem že odpravili krivico, ki se godi sv. M. Magd. spodnji. Slavna vlada je s svojim jednostavnim odločenjem večkrat omenjenega sklepa mestne delegacije manifestirala: ali da ne pozna faktičnih razmer, ali pa da jih lahkomisljeno prezira. Jedno in drugo je zelo žalostno. Naše okoliščanske zastopnike v mestnem svetu prosimo, naj se energično potegnejo za našo ljudsko-šolskem polju z anemarjenimi okoliš.

Radi napisov na novi drž. železnici.

Iz okolice nam pišejo: Nova državna železnica bo skoro gotova po naši okolici. Tistih napisov, o katerih je bilo že govora in je tudi „Edinost“ že poročala, da imajo biti le nemško-italijanski, sicer se ni. Ali sedaj, ko se imajo ti napisi razobesiti, se že zopet čuje in potrja vest, da hoče železniška uprava popolnoma prezreti naš jezik na postajah v naši okolici. Če je to res, potem naši vladi še zdaj ni dovolj, da smo toliko in tolikokrat odločno izkazali in manifestirali slovenski značaj tržaške okolice. Mari ni dovolj dokaza — in vlada bi ga mogla poznati — dejstvo, da smo pred leti in na zadnjih občinskih volitvah tako sijajno zmagali vključ temu, da je nasprotna nam italijanska gospodovalna stranka napela vse svoje moči iz mesta ven, ki je v tesni gospodarski zvezi z okolico?! Saj je ta nasprotna stranka doživela ravnokar v okolici uprav eksemplaričen poraz. Mar vlada še ni izprevidela, da so ravno njeni organi tisti, ki se iz sovraštva do slovenskega ljudstva, z vsoto potegujejo za iredentovsko stranko (III. razred v mestu)?! Informacijam teh uradnikov veruje naša vlada in potrjuje njih predlogom.

Res je sicer, da so doslej le govorice, ki se širijo o bodočih napisih na naših postajah. Ali, ker so bile v tacih in enacih slučajih naše sumnje vsikdar več ali manje opravičene (da, godilo se nam je večkrat celo še mnogo slabše, nego smo se bali), bati se je, da nam hoče vlada tudi to pot storiti krivico z nemško-italijanskimi ali samonemškimi napisi na naših tleh: po Krasu, pa po Vipavi! Nujno potrebno je torej, da se polit. društvo „Edinost“ dobro informira o tej stvari. In ako bi se ta govorica potrdila kakor resnična, potem je neobhodno potrebno, da se proti takemu postopanju osrednje vlade odločno postavimo po robu ter da zahtevamo napise, ki bodo odgovarjali volji in praktični potrebi ljudstva in narodnemu značaju dežele. Še posebno nujna je ta stvar zato, ker se bodo napisi prirejali v kratkem; in, kadar bodo enkrat prirejani, jih bo težko odpraviti.

Posebno se vzdržuje rečena vest glede postaj Verdela in Rocol. In tu hočejo prezirati naš jezik, ko sta vendar ta okraja izključno naša. Dokaz za to so (kakor omenjeno) zadnje občinske volitve, ko sta naša zastopnika izvoljena z ogromnimi večinami.

Politično društvo naj začne, če bo potrebno, sklicevati protestne shode in naj na teh sklenjene resolucije priobči našim državnim poslancem v nadaljno primerno postopanje. Tudi na tržaški postaji sami ne smejo prezreti našega jezika. Saj tudi tu smo mi doma in enakovredni s Italijani! Zato zahtevamo, da naj bodo vsi napisi na postajah in drugi ob železnici tudi slovenski in povsodi tako razvrščeni, da bo odgovarjalo narodnemu razmerju prebivalstva.

Mi nečemo več samo nositi bremena že izdanih in še potrebnih nadaljnjih stomilijonskih stroškov, ampak zahtevamo vsaj to malenkostno ravnopravnost.

Prosveta. Pišejo nam: Kakor služi „Edinosti“ na čast, da priporoča svojim pristajem ob vsaki priliki predavanja, ki jih prireja „Ljudski oder“, menim, da se najmanj ne pregreši proti svojemu narodnemu programu, ako mi dopusti, da se smentertje s par vrsticami javim tudi s propagando za italijanski instituciji: „Università del popolo“ in „Circolo degli studi sociali“. — Slovenski element v Trstu nima nikakor prilike, da bi zadovoljeval svojim kulturnim potrebam v toliki meri, kakor naši sosednjani italijanske narodnosti, ker nam zato primanjkuje sredstev. Zato je naša dolžnost, da se okoristimo z dobroto, ki jo zamoremo uživati v tujem taboru, ne da bi nam trebalo trositi za to, ker prosveta je mednarodna. Ne bo torej odveč, ako izrabljamo vsako priliko, da našincem toplo priporočamo, naj redno zahajajo na predavanja, ki jih prirejajo imenovana

društva. Sedaj n. pr. ima svoja predavanja v gledališču „Politeama Rossetti“ Henrik Ferri, učenjak svetovnega glasu. On je star gost našega mesta in zelo zaslužen za razširjanje prosvete med nižimi sloji prebivalstva, a vendar, Bog zna koliko našincev ni še nikdar slišalo njegove umne, navdušene besede? Jaz sem v zadnjih dveh letih redno poslušal njegova predavanja, a moram konstatirati, da sem v resnici zelo redko srečal kakakega svojega kolego in dijaka sploh, čeprav bi morala za učečo se mladino biti prva skrb — narodno vseučilišče. Ne morem misliti, da bi koga odvrčal italijanski jezik, ker je naša dolžnost, da se marljivo učimo tega jezika, ker prav s pomočjo tega jezika bomo v stanu odbijati navale naših nasprotnikov. Nasprotnika je treba pobijati z njegovim lastnim orožjem. Toda za sedaj nam je daleč proč vsaka bojerna misel. Sedaj sem hotel samo priporočiti vsakemu našincev, ki mu je res do napredka in prosvete, da ne zamudi vsaj te prilike ter da zahaja na predavanja Ferrijeva. Ferri je govoril v soboto o spiritizmu, v nedeljo o alkoholizmu, v ponedeljek o modernosti, sinoči o Josipu Garibaldiju.

Umrl je v ponedeljek v Ljubljani polkovnik Avgust Salomon. Služboval je pri pešpolku št. 17. 39 let. Bil je rodom Nemec iz Brunšvika. Pokojnik je bil obče spoštovan in čislana oseba.

Pred izpraševalno komisijo v Kopru se prično prihodnji izpiti za učno usposobljenost v ponedeljek dne 7. maja t. l.

Grozil mu je, da mu odje nos. 32-letni natak Karol D., stanujoči v ulici del Fortino je bil predsinočnim aretovan na zahtevo natakarja Karola Borovina, stanujočega v ulici sv. Mihaela št. 33, ker je temu zagrozil z besedami: „Prej ko preide 24 ur ti odjem nos in te prisilim, da se vrneš v Dalmacijo“.

Pretep na delu. Josip Casadei. Matej Rena, Ferdinand Locaput in Ivan Pelicon so delali na gradnji neke hiše v ulici della Barriera vecchia. Predvčerajšnjem popoldne sta se Rena in Locaput sprla in tudi stepla. V njihju pretep je pa s pomirjevalnim namenom posegel Josip Casadei, a Pelican je prijel kosepe in ga zalučal Casadeiu v obraz ter mu popolnoma strl nosno kost in mu na čelu napravil 10 cm dolgo in do kosti globoko rano. Casadei je moral na zdravniško postajo in patem v bolnišnico, a Pelica je pobegnil. Ta poslednji je doma iz Conversano pri Bari v Italiji.

Samomor. 29-letni brezposelni mesar Emilij Prescher je stanoval pri g. Petru Gerlancu v ulici del Volto št. 2. Včeraj v jutro ob 7. uri je g. Gerlan našel Prescherja mrtvega v postelji. Pozval je takoj zdravnika se zdravniške postaje, ki je konstatoval, da se je nesrečnej zastupil s karbolno kislino. Truplo samomorilca je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu. Vzrok samomora je pripisati neznosni bedi.

Pozabljenost. Gospa Lia Ivančič, doma z malega Lošinja in stanujoča v ulici G. Boccaccio št. 6, je prijavila včeraj na policiji, da je predvčerajšnjem, ki je šla na tukajšnjo glavno pošto, da odda neko nakaznico, pozabila tam na neki javni pisalni mizi mošnjček, v katerem je imela 167 kron denarja, a ko se je vrnila ni — seveda — mošnjčka našla več.

Mej paglavci. 14 in pol letni Karol P., doma iz Dekani in neki njegov

Koledar in vreme. Danes: Vincencij Ferarj, spoznavalec; Dabiživ; Hvalislava. — Jutri: Celestin, papež; Neradin; Čudna. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 10° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ naznaja sledeče društvene priredbe:

Dne 16. aprila, to je na velikonočni ponedeljek, velika sijajna razsvetljava „Divške vilenice“. Poludnevni izlet.

Dne 22. aprila popoldanski izlet v Rožansko dolino.

Dne 6. maja celodnevni majnikov izlet na Trstelj in „Železna vrata“. Tega izleta se udeležita tudi Ajdovsko-vipavska in Soška podružnica „Slov. planinskega društva“, odsek Gorica.

Darovi.

Za revno družino Kočevar je daroval g. N. N. 4 K in g. F. B. 1 K. Iskrena zahvala. Kravos.

Književnost in umetnost

„Na razsvitu“. Ruske studije. Bogom V o s n j a k. — Ljubljana 1906, založil L. Schwentner, 386 strani z malim imenikom in kazalom.

Zibelj glavnega razvoja mladega Ljova Nikolajeviča Tolstava — in tu mislimo na genij — ni bila idilična okolica doma, v katerem živi danes. Ne predpriprave k umotvorom misleca se odigravajo v razuzdanem velikomeščanskem življenju. Mladi grof je častnik in živi v družbi veseljakov poznavajočih edini smoter življenja: uživanje. V tem krogu doživlja naš genij marsikaj, kar pripravi poznejši preobrat v življenjskem naziranjju, ki ga slušamo danes iz višine govorečega nam malim njegovim oboževalcem ali občudovalcem. — V tem krogu veseljakov seznanil se je Ljov Nikolajevič s Pozdnjčevom, z Nehljudovom in njegovo žrtvo Kajtjuško, Vronskim in Ano Karjenino. Tu moramo iskati kati teh umotvorov; a predno je doživel vse te, za njega usodepolne dogodke, bodi si sam bodisi v svojih prijateljih, živelo se mu je lahko in veselo, kakor nam to sliče v svojem „djetstvo in otročestvo“ večinoma daleko od svoje „Jasne Poljane“. Priprave k velikemu življenjskemu delu njegovem iščimo v drugih krajih, ne v sanjarenju vzbujajoči „Jasni“, katera dejstvuje na človeka, ki ima nekaj na vesti, ki se ima skesati: streznjava grešnika taka okolica, da se zamišlja... ako rabi v svojem delu kakoporo, da nam sliče domače življenje Ljevin. Gotovo ni mu težavno opisati ruski gospod dom v „Jasni“, ali Ljevin se napotja v drugič svoji izvoljeni Kitji, da jo poprosi, naj mu bo družica v bodočem in tedaj se je mora izpovedati, da ima na sebi velike-mestski greh — morda se tu že izdaje duh, ki tako intenzivno preveva, Kreutzerjevo sonato —. V tihi božanstvenim mirom obdani „Jasni Poljani“ se le razvija v močeno steblo kal, vsejana na plodonosnem polju v srcu genija: baš skesano srce, v katerem kalijo viši krščanski ideali, katerih višek nam ima predočiti ozadje „Kreutzerjeve sonate“ iztrgajo ga krogu prijateljev in mi ga najdemo tam le v samotni: mladi Ljov je razviti mož, ki čuti moč svojih nazorov, da se loti dela, ki je pripravljeno v glavnih točkah in tako pripisuje pokvarjenost mužika v „Moč teme“ le uplivi grešnosti svetkega življenja, ki se osredotočuje v mestu te okužuje tudi siromašne deželane, katerih jedro je ostalo dobro. Vse te misli, ne sanjarenja, poročene so v razuzdanem bivanju oddaljenem od domače grude, vzgojene so „Jasnej“.

Ali ekzistira samo ena „Oblomovščina“? Oh, ne, tudi Stolz jej je v kakem obziru podvržen. Vsaki človek, ki sebe dobro preučuje, najde v sebi Oblomova „svojevo rodo“, ali ker je „Guothi sauton“ pretežaven v materialni smeri, opazujemo raje svojega bližnjega. Ali poznate tega poseadača v nas, ki izgublja popoldneve v kavarni, v družbi s svojimi vsakdanjimi kvartači; drugega, ki brezplodno istotam prečita dan za dnevom deset, dvajset časopisov ter postaja pri tem vsak dan bolj naiven. — ali ga poznate? uradnik je in izven urada se sprehaja v mirnem tempu eden... dva... po okolici: nima drugega smisla. — In še kak drugi je visokošolec in vstaja ob dvanajsti uri tik pred kosilom — da celo zakasni poludansko promenado! In ta baron ki zastoj išče v svoji grajščini knjigo kate-rokoli, ki bi jo rabil da zadovolji svojega povabljenca, ki ima prenočiti pri njemu in rabi knjigo, sicer na bi mogel zaspati! Ali so to vsi Rusi? Ali bi morda zastoj iskali oblomovovo narav med nami ali Nemci, med vsakim drugim narodom?! Ni ga tako absolutnega antagonizma med Rusom in Nemcem in tudi Gončarov ni hotel reči tega. On le sliče v jasnih obrisih v pravi luči v enem in drugem svojih dveh Gerojev dva različna značaja: morda s kako tendenco izbralsi je značaj za Rusa Oblomova: ni pa mislil reči, da so to pristne ruske črte.

(Pride še.)

Razne vesti.

Črka „M“ v življenju Napoleona I. V angleškem „Scrap-Booku“ se je neki dopisnik potrudil, da je sestavil vsa imena, začenočajoča se s črko „M“, ki so v življenju francoskega cesarja igrala kako vlogo. V resnici igra ta črka „M“ veliko vlogo v Napoleonovi sreči in nesreči. Njegova prva velika bitka je bila v Marengu, njegov padec je začel v Moskvi. Marboe je bil oni profesor, ki je prvi spoznal njegov ženji v vojaški soli

v Briennu. Avstrijski general Melas mu je odprl pot v Italijo. Mortier je bil eden njegovih prvih generalov. Moreau ga je izdal in Murat je bil prvi mučenik njegove stvari. Marija Lujza, druga soproga Napoleona, se je udeležila njegovih največjih časti. Metternich ga je porazil na polju diplomacije. Šest maršalov — Massena, Mortier, Marmont, MacDonald, Murat, Moreau — in 26 njegovih generalov so nosili imena, ki začnajo s začetno črko „M“. V Muratu, vojvodu Bassano, je stavil svoje največje zaupanje. Dobil je bitko pri Moskvi, Montmirailu in Montereau, potem je prišel naskok na Montmartre; Milan je bil glavno mesto njegovih glavnih sovražnikov, in Moskva je bila zadnja, v katero je imel slovesen vhod. Izgubil je Egipt vsled napak, ki jih je storil Meno. Po Miollisu je dal ujeti Pija VII. Malet je konspiriral proti njemu, potem tudi Marmont. Maret, Montalivet in Mollien so bili njegovi ministri. Montesquieu njegov prvi komornik. Napoleonu najvernejša črka je W., s katero pričnajo dve najznamenitejši imeni — Wellington in Waterloo.

Kako je nastala cenzura. Dunajski list „Der Weg“ je priobčil nastopno pripovedko: Nekdaj je živel kradj, ki je ljubil svoj narod in čital časopise. Toda silno so ga jezile vedne pritožbe o hudih davkih in o krivični upravi dežele, katerih so bile novine vedno polne. Poklical je torej svojega ministra in mu rekel: „Vedno čitam, da je dežela preveč obdačena in slabo upravljana. Ali jaz ljubim svoj narod in ga hočem osrečiti: tacihi pritožb nečem več slišati, sicer padete v nemilost!“ Minister se je poklonil ter odšel žalosten domov, kajti ni vedel, kaj naj bi počel. Ko je, ves zamišljen, korakal preko dvorišča, so ravno nekega njegovih sužnjev bičali radi nekega pregreška. Trdo je padala palica po golem, krvavem hrbtu nesrečnega in srce pretresujoče vpitje njegovo je pretresalo srce. To je pa motilo ministrovo soporo, ki je v svoji sobi čitala pikanten roman ter je vskliknila vsa razjarjena: „Bog! Moji živci! Kako more vendar ta človek tako kričati? Jaz nečem več poslušati tega cvilečja.“ Paznik se je ponižno poklonil ter dal utakniti sužnju v usta klin. In sedaj so zamogli neovirano izvršiti kazni. Le posamični, zamolčki glasovi so se izvijali iz prsi mučenega sužnja, ki se je konečno nesvesten zrušil na zemljo. Minister se je zadovoljno potrkal na čelo, kajti bil je moder mož, ki je smel, da dober nauk tudi praktično uporabi. Sed je torej in — astvaril cenzuro.

Loterijske številke izžrebane dne 4. aprila 1906.

Praga	33	18	40	30	57
Lvov	47	26	74	8	83

Brzobjavne vesti.
Dogodki v kranjskem deželnem zboru.

LJUBLJANA 4. Na seji ustavnega odseka, ki se je vršila sinoči po 6. uri, je posl. dr. Tavčar izjavil, da ni možno vsprejeti načrta volilne reforme. Izjavil je, da se bo njegova stranka do skrajnosti borila z vsemi sredstvi proti načrtu, tudi če bi bilo treba nabiti orožje. Obstrukcijski govori posl. dra. Ferjančiča in dra. Tavčarja so trajali do 10. ure in pol. Potem je baron Schwegel predlagal, naj se seja zaključi in naloži načelniku ustavnega odseka, da izjavi na seji deželnega zbora, da ne more podati ustnjenega poročila o načrtu volilne reforme.

LJUBLJANA 4. Ko je deželni glavar Detela otvoril današnjo sejo, so poslanci narodno-napredne stranke uložili več nujnih predlogov in zahtevali, da se o istih takoj razpravlja. Z ozirom na določbe deželnega reda, oziroma poslovnega reda za deželni zbor, je deželni glavar izjavil, da je treba v prvi vrsti razpravljati o vladnem načrtu, ter je dal besedo posl. Arko-tu, načelniku ustavnega odseka. Narodno-napredni poslanci so takoj pričeli obstrukcijo z velikim ropotom, pomagala jim je pri tem tudi galerija. Prišli so v dvorano razne instrumente, kakor boben, gramofon, lovski rog, piščalke, zvonce itd. Poslanci so se posluževali vseh teh instrumentov, tako da je bil v zbornici nepopisen hruseč, ki je trajal do 1. ure popoldne, tako da ni mogel načelnik ustavnega odseka priti do besede. Ob 1. uri je bila seja po 4 urnem trajanju prekinjena, ter se bo nadaljevala ob 4. uri popoldne.

LJUBLJANA 4. Ob 3. uri popoldne je zopet pričela seja. Obstrukcija z ropotom traja še vedno, kakor na predpoludanski seji.

LJUBLJANA 4. Obstrukcija z ropotom je neprestano trajala do 6. ure, ko je bila seja za 2 uri prekinjena. Med strankami so pričela pogajanja.

Kriza na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 4. Uradni list je priobčil ročno pismo cesarjevo, s katerim je bivši pravosodni minister odvezan službe, in Gegus imenovan ogrskim pravosodnim ministrom.

BUDIMPEŠTA 4. (Ogrski biro). Baron Fejervary je imel danes v stanovanju bivšega posl. Bele Barabasa daljši razgovor s Franom Košutom.

BUDIMPEŠTA 4. (Ogrski biro). Ministerski predsednik baron Fejervary in pravosodni minister Lanyi sta danes ob 1. uri 45 minut odpotovala na Dunaj.

BUDIMPEŠTA 4. Fran Kosut se je po svojem razgovoru z baronom Fejervaryjem nasproti nekemu novinarskemu poročevalcu izjavil nastopno: Jaz sem, kakor znano, sodil položaj kakor zelo pesimističen in po današnjem razgovoru nimam vzroka, da bi to moje naziranje o položaju izpremenil. Daljnih pojasnil ni hotel dati.

Knez Nikola.

CETINJE 4. Stanje kneza Nikole se je zboljšalo.

Inšpiciranje.

SOLNOGRAD 4. Nadvojvoda Evgen je včeraj iz Inomosta dospel semkaj inšpicirat tukajšnje posadko.

Še en rudar rešen v Lensu.

LENS 4. Danes ob 9. uri dopoldne so iz jame IV. izvlekli še enega živega rudarja. Sodi se, da se nahajajo še živi rudarji v jami.

LENS 4. Noge rudarja Bertona, ki so ga danes izvlekli iz jame IV. so polne ran, ki pa niso nevarne. Berton je cenil, da je bival v jami osem dni. V posodah svojih ponesrečenih tovarišev je našel kavo in žganje ter je spal približno desetkrat. Ker ni mogel več računati na rešitev, je iskal sekiro, da bi si odsekal roko ter tako pospešil smrt.

LENS 4. Rudar, ki so ga danes potegnili iz jame, se zove Berton in je star 33 let. O njegovem najdenju se poroča nastopno: Danes zjutraj je delala skupina rudarjev v jami IV. kakih 330 metrov pod zemljo. Okolu 8. ure je eden rudarjev čutil udarec na pleča ter slišal klic: „Jaz sem rešen!“ Trije rudarji so prihiteli ter prenesli Bertona do dvigala, s katerim so ga takoj spravili na svetlo.

LENS 4. Rešeni rudar Berton je pripovedoval, da je po eksploziji, ko je skušal rešiti se, padel in zaspal. Ko se je zbudil, se je nahajal sam v neprodni temi. Prišel je bljuvati. Ulegel se je, da bi zaspal. Ko se je prebudil, je taval po galerijah. Z mrtvega konja si je s sekiro odsekal kos mesa, ali ni ga mogel vžiti. Kmalu ni mogel več računati časa. Ko je zopet zaspal, skušal je dobiti izhod ter je dospel v Jozefinini sklad, kjer je našel živila. Čuval se je mraza z obleko svojih ponesrečenih tovarišev.

LENS 4. Prefekt je čestital Bertonu k njegovi rešitvi. Tudi minister Bertoux je v imenu vlade poslal Bertonu svoje čestitke. Popoldne je množica skušala prodreti vojaški kordon, postavljen pred jamo IV. Do večih izgrediv ni prišlo.

Štrajk v Ameriki.

NEW-YORK 4. (Reuterjev biro). Razgovor med posestniki antracitnih premogovnikov in zastopniki delavcev je odločeno na četrtek. Kakor se zdi, ni nobena stranka pripravljena, da odstopi od svojih zahtev. Delo bo tako dolgo počivalo, dokler bodo trajala pogajanja.

Druga haaška konferenca.

WASHINGTON 4. Ruski poslanik je državnemu tajniku Rootu sporočil predlog Rusije, naj bi se druga konferenca v Haagu vršila početkom julija. Poslanik je državnemu tajniku priobčil tudi vprašanja, ki naj bi se jih predložilo konferenci.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 4. (Petrogr. brz. agent.) Neka konferenca, ki jo je sklical minister za trgovino, je sklenila dopustiti uvažanje inozemskega dinamita, toda s carinsko doklado.

RIGA 4. Livonski deželni zbor je sklenil ustanoviti v Birkeuru pri Verdenu klasično gimnazijo z nemškimi učnim jezikom.

ČITA 4. (Petrograjski brz. agentura). Generalmajor Koločevnikov je bil danes aretovan.

RUBINSK 4. (Petrogr. brz. agentura). Danes popoldne sta dva mlada človeka, ki sta imela ponarejeni bradi, prišla v stanova-

nje svečenika tukajšnje gimnazije ter zahtevala denarja, zapretivši mu z revolverjem. Svečeniku se je posrečilo ubežati in zapreti napadalca v sobi, nakar sta bila aretovana. Policija je konstatovala, da sta oba mlada človeka, dijaka tukajšnje tehniške šole.

Trgovina.

Borzna poročila dne 4. aprila.

Tržaška borza.
Napoleoni K 19.11 1/2 — 19.14 1/2, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.45 — 240.65, Francija K 95.70 — 95.80, Italija K 95.70 — 95.85, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.37 — 117.50, nemški bankovci K —, avstrijska e notna renta K 99.75 — 100.05, ogrska krona renta K 94.30 — 94.60, italijanska renta K —, kreditne akcije K 672 — 674, državne železnice K 675 — 677, Lombardi K 173.50 175.50 Lloydove akcije K 700 — 710, Srečke Tisa K 331.75 — 335.75, Kredit K 496 — do 483, Bodenredit 1880 K 302, 310, Bodenredit 1889 K 302, 310, Turške K 150.50 do 1 2.50 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

Državni dolg v papirju	včeraj	danes
„srebru	100.85	100.75
Avstrijska renta v zlatu	117.65	117.60
„v kronah	99.90	99.85
Avstr. investicijska renta 3 1/2%	90.0	90.50
Ogrska renta v zlatu 4%	112.45	112.50
„v kronah 4%	94.55	94.50
„3 1/2%	85.40	85.40
Akcije nacionalne banke	1639.00	1637.00
Kreditne akcije	672.40	672.75
London, 10 Lstr.	240.37 1/2	240.37 1/2
100 državnih mark	117.37 1/2	117.4
20 mark	23.43	23.43
20 frankov	19.13	19.13
100 ital. lir	95.65	95.80
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 99.17 1/2, italijanska renta 105.30, španski exterior 95.20, akcije otomanske banke 650 —, Menjice na London 251.20.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi —, unificirana turška renta 93.30 avstrijska zlata renta 100.10, ogrska 4% zlata renta 94.85, Ländersbank —, turške srečke —, parizka banka 15.80, italijanske meridijske akcije 780 —, akcije Rio Tinto 17 —, Mlačna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 90 1/2, srebru 30 1/2, Lombardi 5 1/2, španska renta 94 1/2, italijanska renta 104 1/2, tržni diskont 3 —, menjice na Dunaju —, Stalna.

Tržna poročila 4. aprila.

Budimpešta. Pšenica za april K 16.52 do K 16.54, rž za april 13.42 do 13.44, ves za april 15.90 do 15.92, koruza za maj K 18.35 do K 18.40. Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje zboljšano, endena trdna. Prodaja: 22.000 meterskih stotov, za 5 stotnik višje, oves trdno. Druga žita nespremenjena. — Vreme: mrzlo, prijetno.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za maj 38 1/2, „s ptember 39 1/2, za december 39 1/2, za marec 40 1/2. Mirno. — Kava Rio navedna loco 48—40, navedna reelna 41—42, navedna dobra 43—44.

Pariz Rž za tekoči mesec 15.50, za julij 15.50, za maj-avgust 15.75, za julij-avgust 15.50 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.85, za maj 23.85, za maj-avgust 23.80, za julij-avgust 23.25 (mirno). — M ka za tekoči mesec 30.15, za maj 30.45, za maj-avgust 30.50, julij-avgust 30.50 (starno). — Repično olje za tekoči mesec 57.75, za maj 58 —, za maj-avgust 58.50, za sept.-dec. 59.50 (mirno). — Spirit za tekoči mesec 40 1/2, za maj 40 1/2, za maj-avgust 40 1/2, za septem.-dec. 36 1/2 (mirno). — Sladkor surov 88° uso nov 21 1/2, — 22 1/2 (starno) bel za tekoči mesec 25 1/2, za maj 25 1/2, za maj-avgust 26 1/2, za oktober-januvar 27 1/2, (trdno), rafiniran 57 — 57.50 — reme: lepo.

Tujci v hotelu „Balkan“.

Ne novo so došli dne 4. aprila:
Fran Gregor, inženir nadzornik, PLZEN; Jakob Faltin trg. agent, BUDIMPEŠTA; Janko Pehek, trgovec, ORNOMELJ; Karol Schmiedl, inženir, OPČINE; Pa-el Mičelič, trgovec, RIBNICA; Dr. Alojz Ropenhofer, vsučiliščni asistent, DUNAJ; Dr. Freund Stipek, odvetnik, DUNAJ; Karol Vsetecka, trgovec, PRAGA; Martin Bedensček, vrtnar, REKA; Ernest Ljow, notarski kandidat, GRADEC; Alojzij Chorr, odvetniški kand., ČERNOVICE; Friderik Weiss, urednik, OPATJIA; Josip Gultner, trgovec, DUNAJ; Antonija Polak, zasebnica, PLZEN; Henrik Verschwelg, trgovec, DUNAJ; Ivan Gornj, občan, zastopnik in veleposelnik, OPČINE; Karol Hullanek, trg. potnik, DUNAJ; Dušan Tosovec, trgovec, MOTTAR.

Osební kredit za uradnike

častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorciji društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgotrajnim povračilom posojila na osebni kredit. Agentje so izključeni. Naslove konsorcijev daje brezplačno Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wipplingerstrasse 25.

Oglas!

Danes v četrtek, 5. aprila 1906, ob 10. uri predpoludne je na Vrdeli pod železniškim mostom

javna dražba

lesa za stavbo in kurjavo.

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antona 9. Trst. Kožuhovinar in izdelovalec kap odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovin in kap za vojake in civiliste izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v šrambo zimeke kožuhovine ter jamči za škodo, provzročeno po moljini in po požaru.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo: mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen. Če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na čelu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko preračuna, koliko mu je plačati s tem, da presteje besede. Oglase treba nasloviti na „INERATNI ODDELEK“, „Edinosti“.

Na vprašanja potom pismom bo dajal „INERATNI ODDELEK“. Informacije edino le, če bo pismu priložena znanaka za odgovor.

Urar Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsakršno popravo kakoršne si bodi ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

Henr. Škrdla (ulica Raffineria št. 3). Tovarna sladčič, konfetur in kanditov. Zmerne cene. Pošiljajve na deželo. 361

V najem se odda 2 sobi, sobica in kuhinja, 24 kron na mesec. Naslov pri „Edinosti“. 391

Učiteljica daje pouk v slovenščini in nemščini. Več pove „Ineratni oddelek Edinosti“. 359

Na prodaj je več malih in velikih hiš v Rojano, Škorkli in v Barkovljah. Nad rojansko cerkvijo je na prodaj 8-0 štirjaskih sežnjev sveta, tam blizu pa 200; cene nizke. Posojila na menice ali vknjižbe se hitro preskrbujejo. Naslov pove „Edinosti“. (517)

Conversations Lexikon celi (17 knjig) je na prodaj po jako nizki ceni; obrniti se na „Ineratni oddelek“, „Edinosti“. (257)

Uradnika

ki bi opravljal pisarniške posle in administriral hišo

i š č e

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ (Piazza Caserma št. 2) — Ponudbe z zahtevo plače vpslati je do 24. aprila.

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, ljuč in prodaja gramofonov, zono fonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanični delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. TELEFON šte. 1734.

Nova prodajalnica

G. KEHIAVAN

TRST, Corso št. 23.

izbera ur

prstanov, uhanov z demanti in brez demantov. — Predmeti so označeni se zmernimi cenami.

Najpopolnejše jamstvo za vsako prodano ali popravljeno uro. Kupuje in menjava.

Tovarna pohaštva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

Največja in edina slovenska tovarna
pohištva in stavbnega dela primorske
deželje

Pohištvo se izdeluje solidno, trpežno in
lično in sicer samo iz lesa, posušenega
v tovarniški sušilnici s temperaturo 60
stopinj.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom

priloga slavnemu občinstvu svojo

ZALOGO POHIŠTVA

prej **ANTON ČERNIGOJ**

Via dei Rettori št. 1 (Rettori) — TRST — tik cerkve sv. Petra (Palača Marenzi)

VSAKA KONKURENCA IZKLJUČENA

Album pohištva se pošilja brezplačno.

PODRUŽNICE:

v Trstu, Spljetu in na Reki.

Zastopstvo v Aleksandriji.

Predno kupite zlatanino in dragocenosti
obiščite

Delavnico zlatnin

in dragocenostij

Josip Pompillo

Corso št. 49 (nova palača)

Naliti bodele dragocenosti so takih cenah, da se ni
bati konkurence. Ker se potrebuje zlato pri delu, se
kupi staro zlato po pravi vrednosti. Kupuje in me-
nja dragocenosti. Vsako v to vrsto padajoče delo
se takoj izvrši.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega,
Schaffhouse, Longines, Tavenes itd.
kakor tudi zlate, srebrne in kovinske
ure za gospe. Izbor ur za bismo
Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Velika zaloga
APNENEGA KARBIDA
prve vrste
po K 26 za 100 kg čiste teže, prosto vozarine
za Liro in Gorisko pr.

Paolo Patrizi
TRST — ulica S. Lazzaro št. 9 — TRST

Ces. in kr. priv.
Avstrijski kreditni zavod
za trgovino in obrt
Popolnoma vplačana glavica: 100 milijonov K
Reserve 42 milijonov K.

TRŽAŠKA FILIJALKA
se bavi
z vsemi bančnimi operacijami, z računi na
bančen žiro in s tekočimi računi.

HRANILNE VLOŽNE KNJIŽICE
s **3 1/2 %**
obrestni in rentni davek na breme zavoda.

Pohrana in uprava vrednot.

Zavarovanje vrednostnih papirjev
proti izgubam na zrebanju.

Kupo-prodaja vrednot, diviz in denarja.

V prostorih zavoda se izplačujejo na
pogled

Menjišne vrednote
italijanske banke (Banca d' Italia) in sicili-
janske banke (Banco di Sicilia)

POPOLNE TOVARNIŠKE NAPRAVE

za kakoršno koli industrijo

Zaloga sesaljk (pompe) in vsakovrstnih tehničnih predmetov

kakor

Trinelle za stroje in kotle, Klingerit, Pecolit, Asbest, Flocken,
Graphit, trzmissijonalna jermena itd.

Tehnični urad **Giuseppe Montalbetti** Ulica Sanità 10.

Cene zmerne

Telefon 1396

Cene zmerne

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 847

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih
patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na polovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastni za to pripravljeno suho skladišče.

Edini tržaški zavod za "VACUUM-CLEANER".

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH

Točna postrežba in nizke cene.

Za velikonočne praznike!

Kam greš?

Grem kupit par čevljev.

Svetujem ti, da greš k **PIEROTU** v ulico
Riba go št. 33 nasproti pivovarni "Alte tre
porte", kjer vdoobiš obuvale za moške,
ženske in otroke; tudi sprejema poprave
in naročbe po meri na debelo in drobno.

Se priporoča svojim rojakom

REHAR PETER, lastnik

Svoji k svojim!

Velika zaloga

oglja za peč

Trst, ulica Carpison št. 10
Daniel Pillin

Telefon 1306/241

Telefon 1306/241

Pojdite vsi v

trgovino z obuvalom
GIACOMO GIACCOZ

Piazza Rosario št. 5 (nasproti cerkve sv. Petra)

Zaloga obuvale izdelanih v lastni delalnici za
otroke, ženske in moške. Sprejema naročila po
meri po tiskih cenah, da se ne boji tekmovanja.

KOLESA (BICIKLI)

Cleveland, Westfield, Columbia,
svetovnoznane znamke

modeli 1905

Kolesa Courier najnovejši sistem

13 kg, najfinejša oprava

Pneumatik prve vrste. Jamči se za dve leti. Modeli 1906.

Cene zmerne.

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Ponterosso št. 4.

Tovarna petrograjskih kanditov
"Minerva"

Specialiteta najokusnejših sladčič

ki, poleg tega, da so neprekosljivi glede svojih redil-
nih saovi, ne povzročajo najmanjšega kvara zobem

Zahtevajte vedno le Karamelo

tovarne petrograjskih kanditov Minerva

Naročila se sprejajo

v ulici della Zonta 9, telefon 601.

Svoji k svojim!

M. AITE

Svoji k svojim!

Velika zaloga z manufakturam blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro št. 5

si do oljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo za-
logo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da

more v polni meri zadostiti vsim zahtevam cenj. odjemalcev.
V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih
tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, s ajce, ovratnike, ovratnice, tudi velikanski
izbor platnen-ga in bomb žnega blaga, prtov in prt čev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža,
ali platna Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine
raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave
in narodnih trakov za družbene znake.

Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatančnejše po
cenah, da se ne boji konkurence.

Kupljeno blago, katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se vrne denar brez nikakih
zadržkov.

Poskušati in se prepričati!

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih prirost
hitro delo vse le o doma — Ni treba znati n čes — Venost

škodi nič in blago prodamo mi.

Družba pletilnih strojev za domače delavce —

Thomas H. Whittick & Co.

PRAGA, Petrákové náměstí 7-158 — TRST, ulica Campanile 13-15

Podpirajte „Dijaško kuhinjo“ v Trstu!

Vsi pozor!

V dobroznami trgovini izgotovljenih oblek v ulici Arcata št. 1 se nabija za bliza-
joče se Velikonočne praznike

velika partija obleke za moške, dečke in otroke

kakor tudi

velik izbor črnega in barvanega blaga najzadnejše novosti

Obleka se izvrši z največjo natančnostjo in po tovarniških cenah.

Za mnogobrojen obisk se priporoča udani

VIKTOR PISKUR

Mast iz Margarine

znamka „Dve zvezdi“

najfinejša znamka v tej stroki.

Zahteva naj se edino znamka „Dve zvezdi“ zdru-

ženih tovaru margarine in masla na Dunaju

Dà vsem jedilom jako fin in ugoden okus.

Margarina znamka „Deteljica“

najbolji surogat najfinejšega masla za čaj

zahteva naj se povsod na poskušajo.

Zastopnik za Trst in okolico

RIHARD RUPNIK, TRST.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja člo-
velkega življenja po najraznovrstnejših
kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji,
ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386-80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159-57 K.

Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države s vseskoslovensko-narodno upravo.

Vsa pojavnika daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najakotneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občinske
namene.